

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos utca (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónap . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferencz utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok, kereske dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyiltólíri oílkkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Mit is mondott?

Kolozsvár, szept. 21.

Hát ő, már mint Tisza Kálmán, összebeszél ugyan tornyát-horonyát az ő kedves nagyvárad választóinak a tegnapi délelőti folyamán, de hogy *mondott* is volna valamit, erről már igazán nehezen tudnánk számot adni.

A dolog így áll: Vagy a „nagynevű képviselőnk” — a hogy a nagyváradiak mondják — járt tulmagas régiókba, vagy mi estünk igen mélyre, de szent igaz, hogy csak nagy ügyelbajjal tudjuk nyomon követni az immár hetven év felé haladó politikai generálit.

Azok után, a miket erről a beszédéről híreszteltek, szentül megvalánk győződve arról, hogy az „őreg Tisza” valami nagy és meglepő dolgot tartogat táskájában és azt az ő kedves választóinak mindent tartózkodás nélkül kitálatja.

Talált is az „őreg” elég bőségesen, de hogy ebből a főzetből miképen fognak a választók és a már előre felizgatott politikai közvélemény táplálkozni, az már olyan kérdés, a melyre mi meg sem kísértjük választ adni.

Ránk legalább a hevenyében elolvasott beszéd azt a benyomást gyakorolta, hogy az őreg Tisza, im már alaposan megis *vénült* és ilyen korban az ember rendszerint — ismétli önmagát.

Hát az őreg Tisza most éppen ezt cselekedte Nagyváradon.

Elkezde az *obstrukción*, a melyet ebben az országban mindenki elfelejtett, csak éppen *Bánffy* Dezső báró az, a ki — *holta napjáig* meg fogja azt emlegetni. Az őreg Tisza tehát olyan lebbhelyet tépett fel — az obstrukciónról szólván, — a mely ma már csak — Bánffynak fáj.

Erről a témáról az őreg anynyit mondott, hogy az obstrukció *veszedelmes*, s bár annak nyomán a parlamenti béke megszületett, még sem tartja azt olyan dolognak, a melyből precedenst kell alkotni, mert hát jöhet idő (vajh mikor?) és jöhetnek pártok (melyek?) a mikor az obstrukció az állam romlását idézheti elő.

És ennek a témának a fejtegetése során mégis csak meglepte a választóit és a politikai közvéleményt egy paten-

tírozott felfedezéssel, a mely azt tartalmazza, hogy — Bánffy Dezső *önként* (?) bukott meg.

Hát ezt mi most halljuk először. Eddig mindig azt tudtuk, hogy Bánffy ur még most sincs megbékülve a bukásával, már pedig, ha önként cselekszi meg ezt a nevezetes dolgot, ezóta már ő is rég elfelejtette volna.

No, de hát őregszünk, mondja a „nagynevű képviselőnk” és — mi legalább — egy cseppet sem csodálkozunk rajta, ha az „őreg” ilyen politikai salto-mortálekát csinál. A mit főképpen nála annál kevésbé csodálhatunk, mert a mikor a *bihari pontokat* szegre akasztotta, még java férfikorában volt s már akkor nagy gyakorlata volt az — ugrásokban.

Valami ehhez hasonlatos dolgokat beszélt a szabadelvűpárt és a nemzeti párt *fuziójéről* is. Azt mondja erről, hogy annak idején méltó feltűnést keltett ez a dolog, mert csak röviddel azelőtt a nemzeti párt ugyancsak keményen ostromolta a szabadelvű párt várát s bizony nagy önmegtágadásába került a szabadelvűpártnak, hogy azontul egy főztet egyék az ostromló csapattal.

De hát beleharaptak az almába és most már igyekeznek jó képet vágni hozzá.

Enynyi az, a mit az „őreg” erről a témáról mondani tudott. Azt a tudósítások nem mondják, hogy a nagynevű képviselő milyen képet vágott ehhez a fejtegetéshez, ám egy dolog bizonyos, az t. i., hogy a fuzionált szabadelvűpárt nem állítja ki neki ezért az elismerő oklevelet.

Rátért ezután arra a kérdésre, hogy ő, a ki Bánffyt támogatta, hogyan támogathatja most a Széll-kormányt.

Erre a kényes kérdésre az „őreg” csak anynyit mondott, hogy ő nem személyeket támogat, hanem *elvekért* (?) küzd.

Ergo: Széll ugyanazokat a politikai elveket vallja és hirdeti, melyeket Bánffy Dezső, mert másképpen nem lehet megérteni, hogy az „őreg” kitarított Bánffy mellett és most ott áll a Széll oldalán.

És most kérjük: Ha Bánffy és Széll ugyanazon elvek és eszmék szolgálatában állanak, akkor miért kelle Bánffynak megbukni és miért kellett Széll Kálmánnak át enni a kormányzást?

Ha éppen semmi elvi különbség nincs a Széll és a Bánffy kormányzati rendszere és politikája között, akkor az „őreg” miért nem használta fel a be-

folysását arra, hogy Bánffy megmaradjon a hatalom birtokában, a hol az „őreg” szívesebben látta Bánffyt, mint ahogy most nézi azon a ponton Széll Kálmánt?

Hát miért nem ereszkedett-e pontnál kissé mélyebb fejtegetésekbe?

Mit gondol: bábok-e a nagyvárad kedves választók, hogy nekik mindent oda lehet mondani, s ők arany-igazságokként akceptálják azokat, mihielyt „nagynevű képviselőjük” mondja?

Mi sokkal jobb véleményvel vagyunk Nagyvárad választó-polgárai felől és erősen kételkedünk abban, hogy az „őreg” fecsegéseit komoly számba tudnák venni.

Beszéde során rátért arra is, hogy az ő politikájának két sarkitétele van (a bihari pontok annak idején *szintén sarkitétele volt* egyik a magyar állam egysége, a másik az, hogy az állam „minden tekintetben” szabadelvű legyen).

Hát kétségkívül igen szép sarkítettel mind a kettő, csak hogy ez nem az őregnek a találmánya s azt kár volt a nagyvárad piacra vinni. Van ott ennél külön portéka is.

Azután ugy röptében érintette azt a bizonyos *reakción*, a melytől ő nem fél; szóba hozta a *közigazdasági állapott* is és ennek kapcsán azt az óhaját fejezte ki, hogy az agráristák és a merkantilisták ne hadakozzanak egymással, mert annak nem lesz jó vége.

Rátért az *osztrák helyzetre* is. Azt mondja, hogy az osztrák viszonyok a mi közgazdasági politikánkat nem befolyásolhatják. És itt már tett egy csodálatos felfedezést, azt állítván, hogy minket senki sem *kényszeríthet* a gazdasági különválásra, tehát arra sem, hogy az önálló vándorutitiet felállítsuk.

Ebből minden józan ember azt olvassa ki, hogy az „őreg” Tiszának nem kell a gazdasági különválás és az önálló vándorutiet.

De hát a nagyvárad választó polgároknak és az országnak ezek szintén nem kellene?

Hát tényleg osztrák tartomány vagyunk-e, a mely csak akkor térhet át a gazdasági önállóságra, ha arra az osztrák kényszerít?

No ezt az elszólást tán még a kedves nagyvárad választók sem fogják megköszönni az ő „nagynevű” képviselőjüknek. Mi legalább nem látunk benne köszönetet.

Nagyjában ezekről beszélgetett az őreg ur az ő kedves választói körében.

Konstatáljuk, hogy nem mondott semmi komoly elmélkedésre érdemes dolgot.

Egyszerűen beszélgetett az őreg. Es mi sem zavarjuk tovább a vizet, mert a kor tiszteletre parancsol s mi néha napján megengedjük magunknak azt az élvezetet, hogy elgyönyörköd-jünk egy őreg ember — *politikai bab-válásain*.

Politikai hírek.

Az új bányatörvény. Budapesti tudósítónk értesítése szerint az új *bányatörvény*, melyet hosszú idők óta csaknem minden költségvetési vita rendjén meg szoktak sürgetni a képviselőházban, végre valahára elkészült. Még csak az utolsó simítás van hátra, a mely czézből az igazságügyi és pénzügyi miniszterek, úgy halljuk, szakferiaki szűkebb köre elé fogják terjeszteni a törvényjavaslatot, mielőtt letennék azt a képviselőház asztalára. Ez pedig egy éven belül mindenestre megtörténik. A törvényjavaslat, hir szerint szabad kutatás alapjára van helyezve.

Az országgyűlés munkaprogramja. Alig három hét még és vége lesz a képviselőház hosszú nyári vakációjának. Az első ülés október 8-án lesz s ekkor terjeszt elő *Lukács* László pénzügyminiszter hosszabb beszéd kíséretében a jövő évi költségeloirányzatra vonatkozó javaslatot, melyet már a kormány a legutóbb tartott miniszteri tanácskozásokon végleg megállapított. Ugyanezen az ülésen *Széll* Kálmán miniszterelnök javaslatot tesz a képviselőház legközelebbi munkarendjére vonatkozólag. A tárgyalásra várakozó ügyek közt első sorban vannak a földmivélségi miniszter törvényjavaslatai s ezek közt a birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvényjavaslat, a melynek előadója *Bernát* Béla lesz. Mindjárt az első üléseken lesz egy sereg interpelláció is, a kormányelnök pedig fejeln fog *Visontai* Somának a boszniai mohamedán-kérdésben előterjesztett régebbi interpellációjára. Tárgyalásra kerülnek még a bizottságilag már előkészített javaslatok.

A jó bécsiek.

Kolozsvár, szept. 21.

Hogy milyen derék és jó nép az osztrák a magyarral szemben, ime egy eset, mely minden kommentár nélkül beszél.

Néhány nap előtt Bécsben egy közuti hid vas-szerkezetének vállalatba adása iránt szűkebb körű pályázatot tartottak és több osztrák gyár mellett a budapesti Schlick-féle gépgyárat is felszólították ajánlattételre. Az ajánlatok felbontásánál kiderült, hogy a Schlick-gyár ajánlata 30.000 koronával olcsóbb a legolcsóbb osztrák gyár ajánlatánál. S a munka kivételével még sem a Schlick-gyárat bízták meg.

A gyár megbízottja egyenesen Luegerhez fordult felvilágosításért. Nem tudta, vajon szabályellenes volt-e ajánlata, vagy tán bizalomhiány okozta a mellőzést. Lueger nyíltan kijelentette, hogy egyik körülmény sem forgott fenn, de már előzőleg titkos határozat volt, hogy csakis osztrák iparos kap-hatja meg a megbízást. Magyar czéget csak azért szőlítottak fel ajánlattételre, hogy egy esetleges osztrák „ring” alakulását megakadályozzák.

A magyar tehát mindenre jó a bécsinek. Ha csehet kell verni: rohanj magyar, vidd esontjaidat Dürakrut mellé a Morvamezőre; ha a monarchia ópsége forogveszedelemben: előre magyar huszár, hiszen csak te tudod, mi az a „vitam et sanguinem”; ha könnyelműen csinált államadósságot kell fizetni: add ide a vagyonoodat magyar; s ha vállalkozók ringjét kell robbantani: gyere be ajánlattevőnek magyar!

Hogy országok és császárvárosok kormányzásához kevés bölcseség kell, azt tudtuk, mer tapasztaltuk, de hogy azt a kevés bölcseséget ennyi gonosz perfidiával kellene párosítani, azt a tisztesség európai fogalmára való tekintettel hinni nem igen mertük.

Es most bemutatjuk az érem másik oldalát.

Néhány év előtt épültek Budapesten a vásárcsarnokok. A központi vásárcsarnok vaszerkezeti munkát a budapesti Schlick-gyárnak, a Rákóczy-téri vásárcsarnok vaszerkezeti munkát pedig a bécsi Waagner R. F. gyárnak adták ki.

Mindkét csarnok építésénél késedelem volt és a Schlick-gyárat huszonegyezer korona bírsággal sújtották, a Wagner-czéget méltányossági szempontból és nehogy megharagudják, csak kétezer koronával.

Mindkettő folyamodott a bírság elengedéséért és Schlicknek a főváros tanácsa koreken megtagadta a bírság visszafizetését, a Wagner R. F. osztrák czég büntetését azonban, mivel a vasat Bécsből, tehát igen messziről (!) kellett szállítania, a székesfőváros mérnöki hivatala elengedni javasolja és valószínű, hogy a mi tanácsunk, nehogy Lueger ur és a község tanácsán „Ofen-Posth”-re megharagudják, a levont bírságot ki is adja.

A Székely kamara a vám-tarifáról.

A kereskedelemügyi miniszter tölszólása következtében a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara már fölterjesztette véleményes jelentését az új autonóm vámtarifa ügyében.

A jelentés az önálló magyar vámtarifa mellett foglalt állást, a melyt azonban ez idő szerint még csak elő kell készíteni.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Szeptember 21.

Diákkisasszonyok.

A budapesti egyetemen véget ért a beírás, nincsen még az eredményről végleges számadás, de nagyjában már nyilvánosságra került, hogy mindenki fakultásra mennyi hallgató iratkozott be.

Az egyes karok közül különös érdeklődés irányul az orvosi, gyógyszerészi és a bölcsészeti fakultás felé, mint a melyet Wlasics miniszter már néhány évvel ezelőtt nyitott meg a nők számára is. E jelentős reform hatás igazában csak a most kezdődő tanévvél mutakozhatott: eddig ugyanis csak a szorványosan és magánvizsgálaton érettségizett leányokból került ki a nőhallgatók kicsiny gárdája, az idén júniusban azonban meg volt a leánygimnáziumokban az első nyilvános érettségi vizsgálat s így a főiskolai diákkisasszonyok számának nagyobbserű növekedése csak most következhetett be. És be is következött.

Ugy halljuk, hogy az orvosi fakultásnak száznolczvan első éves hallgatója között *tizenholcz* medikus-kisasszony van, öt-százötven első éves bölcsész között pedig csaknem *hetven* a leány-hallgató. — Érdekes és jelentős ez a statisztika.

Látai való belőle, hogy a reform ez első valódi érvényesülésekor a nők körülbelül tíz-százalékát teszik a hallgatóknak. — Kétséges

nem lehet, hogy ez az arány évről-évre fog növekedni.

A nőemánczipáció minden barátja örömmel látja a nők térfoglalását a tudományos pályán. Ma, mikor a létért való küzdelem nem kiméli meg a nőket sem a nehezebb feladatoktól, szinte kötelessége a társadalomnak, hogy az érvényesülés föltételeit megadja nekik. Mert mi türes tagadás, *szépen hangzik a frázis*, hogy a nőknek a családi tüzhelynél van igazi hivatása, csak hogy szomorú statisztika van róla, hogy *hány leány nem kerülhet emez igazi hivatása teljesítésének lehetőségébe*. Innen van az a nagy megrohanása minden olyan hivatálnak melynek munkatörébe beillik a nő is. Tudja mindenki, hogy a női hivatálnak bár munkaképessége és rátermettsége nem sokkal áll a férfié mögött, korántsem részesül megfelelő anyagi elismerésben.

Az a kérdés, hogy a felsőbbrendű tudományos pálya megtermi-e számára azt a gyümölcsöt, amit hivatásuk egyébként ugyan-csak szűken mér ki számukra.

A növevelés kétségtelenül leginkább nekik való pálya, meglepetést nem kelthet komolyabb aggodalmat nem okozhat tehát, ha nagyobb számban özőnlenek a maturált kisasszonyok a bölcsészeti fakultásra. Ám az orvosi pályával hogy vagyunk?

Sok előítélet lektüzdésére van szükség, hogy a gyógyító tudomány terén érvényesülhessen a nő. Ideális nézőpontból tekintve méltó hozzá teljes mértékben az a hivatás: a női gyógygéség nem érvényesülhet szebben, mint ott, ahol a szenvedő emberiség

vár tőle segedelmet. Csak hogy csupán elvétve akad az orvosi pályára készülő nők közül olyan, kit élethivatásra ennek ideális felfogása mellett nem vezérelne az a szükség is, hogy e téren egzisztenciáját is biztosítsa. A világrét sem czólja e soroknak hogy a tizenholcz medikus-kisasszony s évről-évre számban növekedő utódjaik elé a nehéz, de szép pálya küszöbén a bizonytalan jövő kétségbe vetítse. De e tényezőkkel számolni kell s megfontolni való, hogy ha már oda bocsátottuk a nőket e magasrendű, nagy lelki erőt igénylő tudományos pályára, megteremtünk nekik a módját is, hogy a tudományt, a mit fáradsággal szedtek magukba, érvényesíthessék is majdan.

Ausztriában éppen most nyílt meg a nőknak az orvosi és a gyógyszerészi pálya. Hogy nálunk a gyógyszerészi pályára hány nő lépett, arról nem szól még kimutatás. Érdekes pedig, hogy éppen e térről van, melyen külföldön a nőket különösen igénybe veszik, Belgiumban például a legtöbb patikában diplomás gyógyszerész hölgyek dolgoznak s ennek a foglalkozásnak magasabb javadalmazása inkább is felgel meg a nőknék, mint akik megtudván alkudni az étellel, beérik a kevesebbrel is.

Az orvosi pályán működő nőkről csak ugy hallunk beszélni, mint a szenvedők jótevőiről, kik önzetlen idealizmussal szolgálják hivatásukat. Szörványos és ritka esett hogy orvosnő anyagi tekintetben is féfi kollégájával egyenlő arányban osztozónék nehéz hivatása gyümölcseiben.

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A *Lauri* szerzőjétől.

Az „Ellenzék” részére fordította: **AMICA.**

XLIII.

(Folytatás.)

(87)

Austin az általa hozott hir hatásától remegett.

— Igen — válaszolá — Igen, Konstanz, Hildropról, arról az otthonról, mely nem sokára a tiéd lesz. Mert édesem, a végrendelet megkerült!

Minden életszin kihalt a leány arcáról. Ajkai remegtek, szeméi kitágultak és néhány pillanatig egy szót sem tudott mondani; végre lassan azt mondá.

— Austin, leszel szíves még egyszer ismételní?

— A végrendeletet megtalálták — ugyan azt a végrendeletet, melyet atyánk irt alá és melyről mindenki azt gondolta, hogy meg lett semmisítve.

— Megtalálták? — mormogta Konstanz, a mint zavarodottan nézet a testvére.

Austin, megtalálták? — ismétlé.

— Igen, édesem, végre megtalálták! Én magam hoztam azt el neked, mert nem akartam másoknak a kezére bízni; nem akartam azt a nagy boldogságot másnak elengedni, hogy neked a sajátodat, azt, a mit soha sem lett volna szabad elveszítened, átadja.

Konstanz hallgatva állott, felindulásának a mélységét egyedül arcának a sápadtsága árulta el; Mig Dysart annyira meg volt lepelve, hogy nem tudott szólni. Képzeltének a legvadab röptében sem álmodta,

hogy Konstanzhoz intézett kérélmé így végződék.

— Életem legforróbb kívánsága teljesült — folytatá Austin és most kezdbe tessez a végrendeletet.

A mint e szavakat mondta, a pergametet átnyújtotta és a testvére gépiesen vette át tőle.

— Nem tudom elhinni — mondá, pedig mindig azt gondoltam, hogy ez meg van. Austin, ez az a valódi végrendelet, melyet atyánk aláírt?

— Igen. Nézd meg és nem fogsz többé kételkedni — válaszolá Austin, a pergametet kibontva és az asztalra helyezve. Konstanz, nézz ide — mondá. Aztán a testvére szeretőjéhez fordulva, azt tevé utána — Dysart, ez magát éppen annyira érdekli, mint Konstanzot, olvassa el ezeket a sorokat.

És a pergament felibe hajolva elolvasták, hogy sir Laurayne Cyril „Hildrop Apát-ságot a vele járó jövedelmekkel” az ő szeretett gyermekének Laurayne Konstanznak hagyta. Midőn elolvasták, sir Austin folytatá:

— Konstanz, minden kétséggel hagyj fel, nézz az aláírásra. Te ismered az atyánk kéziratát.

Konstanz a szép fejét a színe hagyott és beszenyvezett lap felibe hajtotta és azt megcsókolta.

— Igen, felismerem azt — mondá mély felindulással. Drága jó atyám, te nem feledkeztél meg rólam és én mindig tudtam azt.

Rövid esend következett, melyet sir Austin tört meg — mosolyogva nézett a testvére arcára.

— Mit adsz nekem ezért? kérdé, a pergamentre mutatva.

Konstanz felemelte az arcát, kék szemében boldog könnyek csillogtak és megcsókolta az öcséjét.

Mindenekelőtt a most érvényben lévő vám-tarifáról nyilatkozik, mely határozottan hátrányos a hazai termelés minden ágára, a mennyiben az mindenben az osztrák érdekeket védi. Érdekeink azt kívánják, hogy az államok és a nyerstelemek vámjait, melyeket nálunk is termelnek, fellemljék, valamint amaz ipari termékek vámját is, melyeket akár Magyarországon, akár Ausztriában készítenek.

Ezt azért tartja kívánatosnak, mert ez által elérhetőnek véli, hogy összes nyerstelemekbeli fölleségünk számára biztosíthatjuk az osztrák piacot. Mivel pedig az érdekelt körök csakis az önálló magyar vánterület-től remélik az ország iparának és egyáltalán közgazdaságának fölvirágzását, a mi előbb-utóbb be is fog következni. Magyarországra nézve sokkal előnyösebben megoldhatóan véli annak idején Ausztriával szemben a vámkérdéseket, mint a jelen viszonyok közt.

Már mos előnyösebbnek tartja mindkét állam érdekeinek egyforma nagyobb védelmezését, mely mellett talán Magyarország ipara is jobban fejlődhetik, mert a vám-külföldről csekélyebb lesz az iparcikkék behozatala.

A magasabb vámok mellett a vám-külföldről hozatott portékák drágábbak lesznek ugyan, ezt azonban a vagyonosabb fogyasztók könnyen viselhetik, amde ez esetben Ausztria föltétlenül, a nyerstelemekre lesz utalva, mert a keleti államok magasabb vámok mellett, a nyerstelemekkel nem versenyezhetnek s így viszont e termékeinket jobban fogjuk értékesíthetni.

Ez épp úgy ipari és kereskedelmi, mint agrárius érdek, mert a győnye iparunk, főképp pedig a kis kézműipar, a csekély kivitel és a városok lakóinak korlátolt szükségletén túl, kizárólag a mezőgazdaságból táplálkozik.

Mindezekben fölül kívánatosnak tartja a kamara, hogy a vám-külfölddel 1903-ban megújítandó kereskedelmi szerződések alkalmával az önálló magyar vánterület helyreállításának alapjait lerakassanak az által, hogy eme szerződések lejártának ideje az Ausztriával legutóbb kötött szövetség lejártának idejével föltétlenül összeesék, hogy így az ország annak idején, megköötöttség nélkül, minden irányban szabadon intézkedhessen.

A kisebb hivatalnokok újabb mozgalma.

Még élénk emlékeztetünkben van, hogy két évvel ebből milyen eredményre volt a magyar állami tisztviselők országos értekezletének. Még előttünk a képe annak, hogy az emlékirattal kiküldött bizottság milyen benyomással távozott a miniszterelnöki palotából. Valjón most, a „kezelők” által indított mozgalom lehetése, nem jut-e, hasonló sorsra? Valjón lehet-e többet remélni az egyes csoport kéreimére, mint az egésznek közös óhajátára?

Ne tévessze el szem elől senki, hogy valahányszor a magyar állami tisztviselők helyzetének javításáról van szó, habár az élet küzdölme adja ajkunkra a szavakat, mindannyiszor számot kell vetni azzal is, hogy a kormány nem veheti komolyan az olyan egyes csoportok mozgalmát és tervezeti javaslatait, melyek nem az egésznek érdekét célozzák előmozdítani.

Ma már a kormány tisztában van azzal, hogy az 1893 évi IV. tcz. végrehajtásával nem rendezhető véglegesen a tisztviselők javadalmazását és azok helyzetének javítása, már további halasztást nem szenvedhet.

Ma már a magyar tisztviselők sorsa, megélhetések küzdölme, nem csupán minket, hanem a nemzetet és a kormányt is egyaránt érdekli; tehát hazafias kötelességet teljesít bárki, midőn a kérdéskör kérdés

megoldásához hozzá szól, vagy annak érdekében előmozdítja.

Ez a cél lebegett a mi szemünk előtt is, midőn távol az ország szívéből, csatlakoztunk, a szívől támadt mozgalomhoz, hogy részt vegyünk a kezelő tisztviselők által 1900. évi október 2-ára összehívott, Budapesten megtartandó országos értekezleten.

Készséggel sorakozunk olyan zászló alá, melyen az „egésznek érdeke” van felírva, mert a cél eléréséhez csak ezzel juthatunk, de nem támogathatunk olyan törekvést, mely csak csoport érdekét akarja előmozdítani, ennél fogja mi — a vidéken alkalmazott állami tisztviselőknek, bár csekély töredéke, — kifejezést kell adnunk azon véleménynek, hogy az egyes csoportok mozgalmával — ha az nem az egésznek érdekében történik — helyzetünk javítását egy lépéssel sem vihettük előbbre.

A fővárosból indult mozgalom bizottsága, olyan tervezeti javaslatot küldött felhívásában, melynek a régi rendszer 500 frtos minimuma képezi a kiindulási pontot és a helyzetet akép kíván segíteni, hogy a 3. alsó fizetési osztályban sorozott 4642 kezelő tisztviselőt a fizetési osztályok és fokozatokba, az eddiginél aránylagosabb és célszzerűbb beosztások kéri. vagyis az eddigi 106 IX. a 718, X. és a 8818, XI. létszámok helyett, helyezzen a kormány 663 kezelőt, a IX. I. osztályba, 1327 kezelőt a X. f. osztályba, 2652 kezelőt a XI. f. osztályba és mindezzel csupán a 674.343 forinttal terhelné az állampénztárt.

Bár kevés pénzázdozáttal jár — kedvezőnek látszó módosítást nem tartjuk célszerűnek, nem pedig azért, mivel a kiindulási pontja tülhaladott állású és nem az egész érdekében tervezett.

Alig pár év előtt láttuk, hogy a mi jó és bölcs királyunk az ő atyai jószágával, mely szerencsésen boldogította másik országában az osztrák tisztviselőket.

Látuk azt is, hogy az osztrákok szerencséje után, mely hamarosan keresztül viték a katonai tiszték fizetésének felemelését (nem is említve, hogy e közben honatyáink mily tetszetős „fizetés emelést” rendeztek önmaguknak) csak a magyar állami tisztviselők lettek mostoha gyermekei a magyar hazának.

Hogyan tegyük hát mi most olyan fizetési rendszeresítési javaslatot, melynek kiindulási pontja az 500 frtos fizetési alap?

Hogyan helyezkedjünk olyan állásponton, mely husz évvel előbb tülhaladt volt. Hisz a törvényhozás az 1881-ben megalkotott végrehajtási törvénnyel kimondta, hogy a „tisztviselő megélhetési feltételeit 800 frtnál kevesebb fizetéssel biztosítani nem lehet.

Mindezekből eltekintve, nem tartható célszerűnek az országos értekezlet elé terjesztési szándékolt tervezeti javaslat azért sem, mert csakis a X. és XI. fizetési osztálybeliek érdekében tétetik javaslat, bár érinti a IX. fizetési osztályt is; érinti a nélkül, hogy azok érdekét előmozdítani kíváná, ilyenek a kir. albirák, aligézsétek (1163 létszám) és a bírósági jegyzők, aljegyzők (840 létszám); de mindenképpen a javaslat nem nyújthat segédelmet a XI. f. osztály 3-ik fokozatában maradt 500 frtos igénylőknek, tehát azoknak sem, a kiknek érdekét általában felölelte.

És végre, ha tekintjük, hogy nyilvánvaló, mikép a pénzügyminiszteriumban az állami tisztviselőknek fizetésének végleges rendezése tárgyában kétféle tervezet is készen van és azoknak a törvényhozás elé terjesztését eddig is csak az ország pénzügyi helyzetének számbavétele gátolta és ha tekintjük, hogy ez az akadály már nem áll a törvényjavaslat útjában, helyeselnünk kell mindazon vidéki tisztviselők azon állásponton helyezkedését, a kik az egésznek az érdekére kiterjeszteti óhaját az országos értekezletet.

Ily értelemben ajánljuk kartársaink figyelmébe a Tordán alkalmazott állami tiszt-

viselők köréből az országos értekezlet elé terjesztett következő határozati javaslatot:

1. „A IX—XI-ik fizetési osztályba beosztott állami tisztviselők nevében egy emlékiratba foglalt kérés intézessék a minisztertanácshoz az iránt, hogy a magyar állami tisztviselőknek az osztrák tisztviselőkhez hasonló 800 frtos alapfizetéssel elkészített fizetésrendezési tervezet törvényjavaslat terjesztessék a legközelebről megnyitandó országgyűlés elé.

2. Az előterjesztendő törvényjavaslatban tétessék előterjesztés arra nézve, hogy a telekkönyvvezetőkkel egyenlő minősítéssel bíró és egyforma munkát teljesítő segédtelekkönyvvezetők (345 létszámmal) állású szüntetessék meg és osztassanak be a telekkönyvvezetők létszámába a X.ik f. osztály 3-ik fokozatába leendő beosztással.

3. A törvényjavaslatba tétessék arra nézve is előterjesztés, hogy a bíróságoknál alkalmazott írnokok szolgálati működésükre való tekintettel írnoki címük változtatását átíró segédírási címre; mint a hogy minden más szakban „írodatiszték” és „íroda segédírásték” vannak alkalmazva.

4. Tekintettel arra, hogy az életbe lépő törvény alkalmazása hosszabb időt vehet igénybe, segítsen a kormány a kisebb javadalmazású tisztviselők nyomasztó helyzetén oly módon, hogy az új törvény végleges alkalmazásáig a IX—XI. főosztály létszámát segélyezze vagy bizonyos számlákban, vagy 100—100 frt segély díjban megállapított személyi pótlékkal.

Méltányosan, igazságosan és gyorsan, csak így lehetne a helyzetet segíteni.

Harmath Domokos,
kir. tlvvezető.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

Uj gyárak és gyári hírek.

Három selyemgombolyító-gyárat nyitnak meg az idén. A győri selyemgombolyító és fonógázban halván orsót már fölállítottak, hogy a mire a gyárat megépítik, a szükséges munkatérre rendelkezésre álljon. Pancsován az ujonnan épült fonógyár már átadták a bérletnek. Tolnáni is megkezdik még ebben az évben a fonógáz üzemét.

A szlavóniai iparosok legutóbb tartott értekezletükön Plavics kamarai tikár indítványára elhatározták, hogy Eszéken ipari szerszámgyárat állítsanak föl.

Veszprémben az új vasut mellett vajgyárat építenek. A gyár telő alatt van.

Budapesti vállalkozók Lőcsén gőztéglagyárat akarnak építeni. Lőcső város közgyűlése 24.000 korona segítségével szavazott meg.

Az osztrák gyárosok ujabbban feltűnő nagy számmal kérnek a kormánytól engedélyt, hogy Magyarországon meglepedhessenek. Legutóbb három ausztriai gépgyár, két szövés posztgyár, négy üveggyár, egy papírgyár, két pléh- és vasáru gyár és egy katonai felszerelőgyár kért engedélyt gyárépítésre.

Hofner és Schrantz bécsi csig Kispeszt és Szent-Lőrincz között mezőgazdasági gépgyárat létesít s az építkezést már elő is készítette. A gyártelepet össze akarja kötni a budapest-lajosmizsei h. é. vasúttal és e célból egy szarvánvonal közigazgatási bejárása aug. 22-én volt.

A Welles és Schwitzer bécsi gummitövező Sopronban akart gummitövezőgyárat építeni s a szükséges kedvezmények mellett még nagy telket is kért a várostól. A soproni törvényhatóság legutóbbi közgyűlésen a cég ajánlatát nem fogadta el.

A pozsonyi csernagáry, melyet a Sacher és Richter bécsi cég létesít, már teljesen felépült s dícséretére kiemlik, hogy az építést kizárólag magyar cégekkel eszközölte. Magyar-amerikai Northrop szövő-zék és

textilgyár részvénytársaság ezízen vállalat alakult 4.000.000 (négy millió) korona részvénytőkével, a melyből egyelőre 80%-ot fizettek be. Az új részvénytársaság megszerezte a Northrop-féle szövőszékek szabadalmának kihasználási jogát Magyarországra és Ausztriára nézve. A vállalat gyártani fogja ezeket a szövőszékeket és maga is állít fel Budapest közelében közelségében egy szövőtelepet, a mely ilyen gépekkel fog dolgozni. Erre a célra már szerezték is megfelelő telket Szent-Lőrinczen s az építkezéshez is mihamar teljes erővel hozzáfognak. Az új társaságot a magyar kormány is támogatja mindazon kedvezményekkel, a melyekre a múlt évben hozott törvény feljogosítja. A részvények egyébként egyelőre nem kerülnek a piacra, mert az érdekelt cégek, Kubinszki Ferenc meg Mautner Iszák és fia Bécsben saját birtokukban szándékoznak azokat megtartani.

Neuman Jónás fia nyitrai porcellán-kerekedő-cég porcellánfestőgyárat létesített Nyitra, mely konkurálni akar a karlsbadi keramika termékeivel.

Pikora és társa cég schenkenbahni (csehországi) doboz-, játékszer- és esztérgályozott áru gyárat áthelyezte a trencsenmgyei Bellusra.

Ifj. Rápolti Károly műszövő cég alatt len-, kamuka-, (damasz), és pamutú szövőműhely létesült Székely-Udvárhelyen.

Érseknjvár pipagyárral fog gyarapodni. Taksonyban, Csongorádmegyében pedig répa- és cikóriaszárító gyár létesült.

Egyleti élet.

A kolozsvári első általános iparszövetkezet vasárnap, f. hó 23-án. délelőtt 9 órakor a szövetkezet helyiségében (Egyetem-utca 16. sz.) rendes közgyűlést tart.

SZÍNHÁZ.

„Dr. Szeleburdi.” Hegedűs és Guthy Soma bohózatát adták tegnap a színházban. A pikáns bohózat iránt csak kevés érdeklődést tanúsított a közönség. A darab szerep-változással ment, a mennyiben a Bilkei Irén szerepét Horváth Paula, a Horváth Pauláét pedig Hegedűs Szeráfin játszta.

Athéni Timon. Shaksperének ebből a nagyszabású, hatalmas színművéből, a mely magyar színpadon teljes ujdonság számba megy, naponként szorgalmasan folynak a próbák a nyári színik színpadán. A darabot, mely méltán tarthat igényt a legnagyobb érdeklődésre, kiváló gondos betanulással és szép korhű kiállításban szándékozik színpadra hozni az igazgatóság. Athéni Timon már a téli évad első hetének a műsorán szerepel. Aesopus. Ugyancsak a szezon első napjában adják elő Rákosi Jenőnek gyönyörű, poétikus vigjátékát, Aesopust, mely évek óta nem szerepelt a kolozsvári színház műsorán s melyből Athéni Timonnal párhuzamosan folynak a próbák.

Hunyady László. Az énekes személyzet nagy ambícióval készül a téli évad megnyitó előadására, Erkel Ferenc klasszikus operája, Hunyady László-ra. Ez az opera teljes egészében szintén igen régen nem adatott színpadunkon s az igazgatóság mindent elkövet, hogy úgy az előadás művészi szintje, mint a kiállítás fénye tekintetében, méltóan mutassa be ezt a nagyszabású dalművet. A főszerepet Székely Irén, Wlassák Vilma, Mezei, Stoll, Fehér, Mányai éneklis s ugyancsak ennek az előadásnak a keretében mutatkozik be a színháznak ujonnan szerződött énekesnője: Lukács Henriette, a ki a múlt évben végezte fényes sikerrel a budapesti zene akadémiát.

Az új huszkoronások.

Kolozsvár, szept. 21.

Tegnap már Kolozsvárt is napfényre kerültek az új 20 koronás bankjegyek. A szerkesztőségnek minden forgalomba lépő ujdonságból — legyen az képes levelező lap, dominó-pezső, vers, regény vagy kalendárium — a kiadó tisztelt példányt küld „szíves ismertetés végett”.

Am tegnap megdöbbenéssel tapasztaltam, hogy új huszkoronásokból egyetlen tisztelt példány sem érkezett. A kiadó osztrák-magyar cég szűkebbi a kalendárium csinálók nőjára sem emelkedvén fel, új kiadását érdekes rőpiratának, nem küldte be. Mert úgy kell lenni, hogy érdekes. Ezt abból következtetem, hogy a kárikatokban mindenki megtekintette a piros banknótákat és a ki hozzájutott fölénken őrizte.

Szíves ismertetés tehát nincs szükség. Az új bankó olyan lehet, mint a jó bor, a melyről írva van, hogy nem kell csejgér. Nem kell reklámnak, s olyan országos figyelembe és népszerűségben van része. Piros színe szebb, mint a hajnal bimbó, képei elragadóbbak Raphael festményeinél, suhogása kedvesebb, mint egy bibliai asszony selyem szoknyája. Ha szebbéiben megalap, boldogabbá tesz, mint a dícsőség és kéjesebben ingerel, mint a szerelem. Ha tömegben látod, lázba hoz, s vágyaid, álmaid benne összpontosulnak. Egyetlen egy is előzi a nap apró gondjait s kedélyes leszel tőle, mint egy doromboló cecica.

A bölcs is bolond lesz tőle, mert mohó

szerepével öleli magához. Hiába sugja az agya, hogy az egész egy darabka papír, festékekkel, írással és nem is valami formás rajzokkal, — mert a szíve titkon repes az örömtől, ha a darabka papírt közel éri magához.

Nem imponál a tömegnek semmiféle okoskodás! Hiába analizálja minden földi örömközlő lemondott koponya a banknótát. Hiába nevezi rongy papírnak, hitvány pénznek, a kufárók, az uzsorások, a kupeczek, a pénzés zsákok nyomorult bűnös eszközeknek, mert ime a milliók rajongva nyújtják utána kezeit a létérdelme előtté rajongó szeretettel. Mindnyájan feléje törekednek. Zúzzák, törik magukat utána. Hajba kapnak összevesznek rajta. Harcz rettenetes harcz folyik miatta, melynek áldozatai, sebesültjei, és halottjai vannak.

Egy rongy, kicsi, mulékony papírdarab és mégis egy óriási nagy és egy arczátlanul pimasz hatalom. A jó barátokat összevesztü — az ellenségeket kibékíti. A börtön gyalázatát súlyosztja és a dícsőség fényes polczára emel. Rablásra, gyilkolásra, imádkozásra és munkára egyaránt ösztönöz.

Képesé tesz, nemes, humanus tettekre ma és holnap elvezet a bűn szennyes fertőjéhez. Ma áldozatot hozol vele a játékonyság oltárán, holnap fosztogató lész miatta a játék-barlangokban. Bármennyi legyen belőle, annál többre vagyol. Szomj gyötör, éhség kinez utána. Soha sem lakol jól vele, sőt annál éhesebb vagy mentől többet eszel belőle.

Látására mindig esztünkbe jut a régi igazság: a kinek van: dícső ember, — a kinek nincs: komisz ember. Tehát az embernek megméri az értékét és ezzel együtt árat szab a férfi becsületnek, a női érnység, a hitnek, a kötelességnek, a meggyőződésnek és mindennek, a mi a lélek nagy és nemes fogalmát jelenti....

Ezért nem kell reklám, mert a hét nagyhatalom között az első ez a szennyes-vérszínű papír, melynek „szíves ismertetés”-t — becsületemre mondom — tiszteletpéldány nélkül végeztem.

Tüske Pál.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 21.

— Probst Emil, tábornaszergy. a nagyszabású hadtest parancsnoka szárnysegéde és több tisztszint kiséretében Nagy-Szebenből tegnap éjjel 11 órakor a gyorsvonattal Kolozsvárra érkezett. A hadtestparancsnokot a vasútállomáson Mayer Edmund altábornagy fogadta a kivonult tisztikar élén. A tábornaszergy a New-York szállóba hajtatott. Idejövételének célja, hogy személyesen is részt vegyen e tegnapelőtti reggel elhunyt Stojaszavlievic Milos tábornok, dandárparancsnok ma délután végbement temetésén. A hadtestparancsnok holnap reggel visszazsantautzik Nagy-Szebenbe.

— Az Erdélyi Irodalmi Társaság e hó 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a városbába közgyűlést tennében tartandó a nyári színetek után első felolvasó ülést tart. Targyosorozat: 1. Csengeri János, r. tag: Aeschylus Oresteiájáról. 2. Thury Zoltán, vendég: Kicsi mesék — nagy uraknak. A felolvasásra a Társaság a közönséget szívesen látja.

— Stolszavlievics Milos tábornok halála. Kossuth Lajos-utcai lakásán fekszik kiterítve a kolozsvári J. gyalogezred dandár parancsnoka. Künt az épület homlokzata gyászszal van bevonva, német szövégi gyászlap van kétfelől kiszögezve. A bejáró ajtóköz, lépcsőház és előcsarnokok gyászposztó fut végig. Beán az utcafelől emeleti szobában van kiterítve. Az egész szoba feketével van bevonva. Délzaki növények ékítik a szobaszegleteket. Az elhunyt díszes érczoporsóban mennyeztet alatt nyugszik. Körülötte viasz gyertyák égnek. A mennyeztetet és koporsót a koszorúk sokasága veszi körül. A koporsón nyugszik az elhunyt tollas eskőja és fegyvere. Lábalnál vörös párnán 9 darab érdem-rendjele. Egy díszbe öltözött oláh kápiár áll őrt az ajtónál. Temetési díszgyenruhás szolgák rendezik az érkező koszorúkat.

A kolozsvárt állomásozó összes cs. és kir. katonaság kivezényeltetett a temetéshez teljes díszben. A temetés d. u. 3 órakor lesz.

— Városi közgyűlés. Kolozsvár városiörvényhatósági bizottsága, a jövő héten, kedden közgyűlést tart.

— Bethlen Gábor gr. elhunytja. Tegnap már megemlékeztünk bethleni gr. Bethlen Gábor haláláról, aki öreg kort ér 80 éves korában hunyt el. A boldogult mint említettük, tanuja volt a nagy időeknek. A magyar kormány 1848-ban kinevezte Zaránd megye főispánjává. Ez állásában addig maradt míg a felbujtogatót oláhok az egész megye területén hadi lábra álltak s a rendet lehetetlen volt fenntartani. Ekkor ott hagyta állását s a magyar kormány mellett vállalt hivatalt. A szabadság harcz után nőül vette a Szebennél elesett Mikes Kelemen gr. özvegyét gr. Mikó Rozáliát. Második neje bethleni gr. Bethlen Leopoldine lett, kivel a közszerepétől visszavonulva, 34 év óta élt boldog házasságban. Az elhunyt nagy műveltségű, széles látókörű férfiú volt. Iskoláit Kolozsvárt kezdte, Pozsonyban végezte. Annak a hazafias főúri családnak volt egyik tagja, a melynek 21 fia vett részt a szabadság harczban, résztvett karddal, résztvett tollal vagy mind a kettővel, mint gr. Bethlen Ferenc szolgálatban a szent ügyet. Most már ő is 21-ik pihegni tért. Nyugozóják békéül.

— Katonák huszfogasztási adója. Régi vitás kérdést intézett el a hadi ymi-

niszter egy átirata A hadügyminiszter kimondta, hogy nős tisztek, a katonai alkalmazottak és a nős alizsték által vásárolt hus után fogyasztási adó fizetendő. Ezen adó alól csak a közös tiszti és legénységi étkezőkben szükségeltető hus van kivéve.

— **A magyar sajtó.** A kolozsvári kereskedőket sokszor ejti zavarba a magyar ipar és termelés pártolásának áramlata. Tudni kell, hogy melyik vevőnek mit ajánljanak, melyik vevővel milyen czímen vétessék meg a hazai produktumot. A napokban egyik Mátyás király-téri fűszerüzletbe toppant be egy osztrák portékák eladásá altal nagy vagyonra vergődött kereskedő. Sajtót kért s az elibe tett árut vizsgálgatni kezdés nagy hangon kérdi:

— Hazai-e ez, vagy nem?

A segéd haboz a felelettel; a főnök azonban nagy léleknyugalommal odavágja:

— Az a sajtó külföldi.

— Nő, meg is látszik rajta, hogy nem itthon készült, mert a hazai sajtóknak sem kinézése, sem íze nem ajánlatos; a kereskedők mégis ezt ajánlják.

Kimérette és nagy boldogan hazavitte abban a tudatban, hogy ő a hazai ipar-
produktumok pártolásának irányzata daczára is kitűnő külföldi sajtóhoz jutott. A kereskedő is elégedetten dörzsölte a kezét, mert rászóta vevőjére a gr. Andrassy-uradalom kitűnő s minőség tekintetében a külföldi produktumokat túlszárnyaló sajtóját a hazai ipar pártolásával ellenző hazafira.

— **A nagy idők tanuja emléke.** Pár nappal ezelőtt említettük, hogy dr. Orbay Antal, 1848—49-beli pénzügyminiszteri tisztizt, később orvos és nyug. vármegyei főorvos Budán, Attila-utczai házában elhunyt. Az elhalt jeles hazafi tiszteleti tagja volt a kolozsvári orsz. történelmi ereklye-muzeumnak. A muzeum megleghangy részvételrel intézett a családoz, melyre Deaky Albert muzeumi elnökhöz most érkezett meg a válasz.

Ez így szól:

Igen tisztelt Elnök Ur!

Azok a megleghangy részvétsorok, melyeket Önök szegény jó férjem elhalálása alkalmával hozzám intézni szivesek voltak, végtelenül jól estek, mert azt a vigaszt nyújtották lelkeimnek, hogy bár el kellett veszítenem örökre, emléke élni fog nemcsak az én szivemben, hanem azokéban is, kik Öt most velem együtt siratják.

Es ezek között vannak Önök is, kiket kedves halottam életében oly igazán nagyrabecsült, mint harcosait annak az eszmének, melyet Ö szívvél-lelékkel magának vallott.

Legyen kegyes, igen tisztelt Elnök Ur, öszinte hálam tolmácsolója lenni az egész nagyrabecsült egyesület előtt.

Szivességeért előre köszönetet mondva, maradok

kiváló tisztelőjük

Özv. dr. Orbay Antalné.

— **Uj telefon előfizetők.** Abban az esetben, ha a kereskedelmi miniszter, a mint megígérték, leszállítja a telefon előfizetési díjának árát 60 ftról 36 ftra pár száz uj előfizető fog azonnal jelentkezni. Már eddig igen sokan iratkoztak fel, a kik kijelentették, hogy rögtön bevezetik a telefont, mihielyt annak ára leszállították. Ez alairók névsora, kik a Mezőgazdasági Bank ivén jegyezték fel neveiket, a következők: A kereskedők köréből.

Betegh Péter, Kopasz Antal, Somogyi D. Ernő, Jeszenszky Ferenc, Csiky Mihály, Taufer Dezső, Konya Sándor magánlakás, Mestitz Mihály és fia, Suszter Emil m. lakás, Azbej Gerő, Tamásy Tamás és fia, Novelly Lajos, Gaál és Molnár, Heimberg Kata, Zsilinszky Antal, Landau Mór, Somlyai László, Adler J. utóda, Voith Miklós, Hirsch Adolf, Polcz Albert 2 állomás. Az iparosok köréből. — David Ödön 2 áll., Kottai János, Klszovitt György, Duchonyi János, Lengyel Károly, Dunky Béla, Weisz Adolf, Szabó Ernő, Seler Lajos, Hüber és Weszelowszky Katona Geröly, Rimóczi Ferenc. Testiletek és magánosok köréből. Népbank részvénytársaság, Szabó József és gr. Teleki László nagybirtokok, br. Felitzsch Arthur orsz. képviselő, Lendvai Emil, Ferenczy Gyula, Winkler János bankigazgató, dr. Issekutz Hugó gyógyszerész, Tömösváry Miklós városi főpénztáros, dr. Kiss Mór egyet. tanár, Aszlán László bankhiv., Friedman Adolf gyáros, Roth Mór kávé, Imberty János és fia czukrász, dr. Novák István ügyvéd. Miat látható már eddig 50-nél több uj állomásra történt előjegyzés. Az iparkamara, ipartestület s más érdekelt körök formalmi tekintetből sürgessék az árszállítást, emlékeztessék a minisztert kötelező ígéretére.

— **A minoriták templomában** tartatni szokott Mária kilenczedik hadodik litániáján, szombatban f. hó 22-ikén esti 6 órakor lesz, a szentbeszédet ezuttal Novotny Endre kegyesrendi tanár ur fogja megtartani.

— **Sajtó hiba.** Az „Ellenzék” szeptember 18-ik számában E. M. K. E. czímen Betegh Imre cikket irt. E cikk utolsó hasábjának 3-ik kikezdése első mondatának végéről kimaradt e két szót: **3.500 forintnál.** E két szót hozzátételével a mondat így hangzik:

Ha az Emke tíz évenként bár 150 ily bérlet keletkezéséhez nyujtana segítséget és ha minden tízenötödik bérletrel az összes befektetési tőke elveszne is s ezen veszteségben az Emke 50 százalékgig venne részt: ugy évi kiadása nem lenne többet **3.500 forintnál.**

— **Tatik-tetik szomorú tragédiája.** Tulajdonképen egy ifjunak a szomorú tragédiájáról van szó, a kit a *tatik-tetik* állásától fosztott meg. Egy telekkönyvvel volt alkalmazva a jobb sorsra hivatott szegény ifju, a ki azt gondolta, hogy jobb munkakör hiányában itt is hasznára lehet a nemzetnek. E boldogító tudatban a bekebelezeték, nyilvánlatatik, figyelmezteték stb. igék szenvedő állapotát megajánlta. S a titán tudta, hogy e miatt szenved a magyar nyelv is,

minden igét a hivatallal kapcsolatban cselekvő állapotba helyezett. Vagyis azt irta, ezt és ezt a birtokot a telekkönyvi hivatal bekebelezi, nyilvánlatja, feljegyz stb. Ez így nagyon szépen hangzott, értelme is volt, csak a főnököt bosszantotta rendkívül. A főnök az ifju írásában minden igét irlalom nélkül visszakorrigált a szenvedő alakba. Jó ideig tartott ez az állapot, mely miatt nemcsak az igék szenvedtek, hanem a princípális is, mert folytonosan bosszankodott és mindennap akadt egy csomó visszakorrigálni valója. De szenvedett a magyar nyelv sorsát szíven viselő ifju is, a kit mód nélkül bántott az, hogy írásán ily égbekiáltó bűnös javításokat tesz a magyar nyelv rovására a princípális. A kinos helyzetnek végre is a főnök bölcsesége véget vetett egy salamoni ítélettel, mely így hangzott:

A *tatik-tetik* marad, ön azonban, ifju barátom, elsejétől kezdve el hivattaltól menesztetik.

— **A kolozsvári tanítók** holnap reggel igen sokan indulnak a kolozsvári és borsamenti tanítói körök együttes gyűlésén. A gyűlés igen érdekesnek ígérkezik a tárgysorozatból ítélve. A kirándulók megfogják tekinteni az országos hírt gr. Bánffy diszkertjét és kastélyát. A gyűlésen részt fog venni Kozma Ferenc kir. tanácsos, megynék nagy érdemű tanfelügyelője is. A gyűlés lefolyásáról tudósítani fogjuk olvasóinkat.

— **Képkiallítás Kolozsvárt.** Mint értesülünk, néhány erdélyrészi festőművész, a jövő hó végén képkiallítást rendez Kolozsvárt. A kiállítás céljaira a főtéri gr. Bánffy palota két tagastermét engedte át a főuri család.

— **A pörös Cirkvenica.** A magyar-horvát tengerpart leglátogatottabb fürdőhelyét, Cirkvenicát, miután három esztendőig csőd alatt állott, tavalj tudvalevőleg elérverezték. A fürdőt József kir. herczeg vette meg s nyomban bérbe adta egy részvénytársaságnak évi tízezer ftrért. A társaság azonban megszegte a szerződést s ezért a kir. herczeg jogi képviselője a budapesti I. III. kerületi járásbírósnál a társaság kila-koltatását és a szerződés érvénytelenítését kérte. A járásbírósnak mindkét pörben a kir. herczeg javára döntött. A társaság jogtanácsossa az ítéletek ellen appellált és a törvényszék felebbviteli tanácsa a fölperes kir. herczegot keresetével el is utasította. A kir. herczeg jogi képviselője, ifj. dr. Draskóczy Miklós az ítélet ellen felülvizsgálati kérelemmel élt a királyi kuriához, a mely ma tárgyalta az ügyet Fittler Imre kirai bíró előadásá mellett. Az ügy ismertetése és a tömérdek akta felolvasása annyi időt vett igénybe, hogy határozatra — az idő előrehaladottsága miatt — már nem kerülhetett sor. A kuria felülvizsgálati tanácsa e hó 27-én délelőtt fogja határozatát meghozni és kihirdetni.

— **Kossuth Lajos szobra Szegeden.** Szeged város törvényhatóságának mai közgyűlése elhatározta, hogy Kossuth Lajosnak a társadalmi uton begyűlt tőke felhasználásával szobrot emeltet. Errő a czélna már a jövő évi költségvetésben első részlettől 10.000 koronát irányoz elő.

— **Üdvözlés.** Sz.-Keresztúrról írják: Bálint Dénes, Magyar Arthur, Fazakas József, Gál Imre és Nagy F. Elek iparosok Szakács Péter iparkamarai titkárnak és Öryl kerületi iparfelügyelőnek a következő üdvözlő sürgönyt küldötték:

„Magyar hazánk iparának fellendülésében fáradozó Apostolaitak szívünk mélyéből üdvözlöljük.”

— **Endrődi Sándor — Kőlcsei Ferencnek.** Endrődi Sándor, a kiváló költő — mint lapunknak jelentik — a napokban Csekén időzött s *Kende* Béla orszgy. képviselőt látogatta meg. Endrődi ez alkalommal fölkereste Kőlcsey Ferenc sírját s megkoszoruzta. A czekei sírt meglehetősen elhanyagoltan találta s lépéseket fog tenni a „Hymnus” költője sírjának renoválása végett.

— **Dr Bogdány Lajos** tordai ügyvéd irodájában gyakorlott ügyvédjelölt alkalmazás taláthat. Ki románul is tud, előnyben részesül.

— **Tóth József** árvái részére 2 koronát vettünk Clauser Adolfól, rendeltetési helyére juttattjuk.

— **Elégett insagyerekek.** Most harmadéva május hó 21-én éjjel Todor Bélának Bpsten a Dagály-utca 24 szám. alatt levő lakatos áru gyárban tűz ütött ki. A gyárban, a második emeleten huszonnégy ilyas alludt. A szegény fiuk előtt elégett a a falépeső és egyetlen menekvésük egy keskeny szállóztető nyílás volt, a vasrácsos ablakon. Itt bujt ki nagy nehezen, többi kevésbé súlyos sérüléseket szenvedve közülük tizennyolcz, míg hat szerencsétlen fiu a lángok között lelte halálát. Az inasok e szerencsétlenségéért a gyártuladonost vonta felelősségre a bíróság és gondatlanságból okozott emberölés miatt 600 ftr. pénzbüntetésre ítélte. Ezt ítéletet a kir. ítélőtábla 6 hónapi fogházra változtatta, mit ma a kir. kuria. Kelemen Mór bíró előadása alapján, 3 hónapra szállított le.

— **Műépítész kisasszony.** Beszterczéről írják, hogy Paulás Erika kisasszony, ki tudvalevőleg nemrégén a műépítészi vizsgát szép sikerrel tette le Budapesten, legutóbb győztes lett egy állami építkezés ügyében megtartott nyilvános árúajtesen. Első s kétszáz kilövél nagy horderejű és nagyérdemű eset ez, hogy egy nő állami építkezést végez-

zen. Paulás k. a., mint legolesobb ajánlattevő, e napokban nyerte megvégleg a 300.000 korona költséggel előirányozott beszerzéseir előirányozási palota építését s a miniszterium is jóváhagyta a műépítész-kisasszonnyal megkötött vállalkozási szerződést.

— **Elveszett** tegnap a belmagyar-utca 32. számú háztló a Tivoli-utca sarkáig egy dupla-fedelű ezüst női óra rövid láncz és jou-jou-val. Kérlek a szives megtaláló azt a kiadóhivatalba beadni, hol illő jutalomban részesül.

— **Követeljük mindenütt Emkegyűjtőt.**

Gyászrovat.

Stojsaivlevits tábornok temetése ma délután 3 órakor folyt le nagy katonai díszsz. Már 3 óra előtt óriási nagy közönség lepte el a Kossuth Lajos-utczát, a kik a temetési szertartásra vártak. Három óra előtt néhány percczel érkezett meg az 51-ik gyalogezred, a vadász-zászlóalj, az ezred zenekara és az összes tisztikar. A hatlovas gyászkocsi előtt a boldogult tábornok gyászdrapériával bevont lovát tartotta a gyászoló inas. A gyászkocsi után a vaspánczélos lovag lépkedett feketével bevont lova hátán, leeresztett sisakrostélyzattal.

A kivonult ezredet Paphonvődtábornok vezényelte. A temetésen jelenvult Probst Emil az erdélyrészi katonai hadtest parancsnok Nagyszebenből, Palkovits József, Perl Mór, Mayer tábornokok. Testületileg megjelent a városi tanács Szvacsina polgármester vezetése alatt. Ezenkívül a vármegyei hatóság, kir. tábla, törvényszék, posta és távíradigazgatóság stb. stb. Merre a menet elhaladt az utczán a gyászszal be vont dobok tompán peregnék, a zenekar gyászindulót játszik és az ablakokon óriási közönség nézi a halotti menetet. A rendőrség nagy buzgalommal tartja fenn a rendet, de a mire a temetőbe érnek a tömeggel alig lehet birni, a sirnál sortűzöt ad az 51-ik gyalogezred, az ágyúk is eldördülnek, s aztán csendesen ráborulnak a hantok a boldogult tábornok hült tetemére. Ismét felhangzik a vezényszó megperdülnek a dobok s ezzel véget ért egy szép lényos temetés. A temetési menetben a gyászkocsi egy ágyu ütég kísért.

A temetési szertartást Rosiescu Tullius kolozsvári gör. keleti lelkész teljes segédlettel végezte. A temetési menet alatt az összes egyházak harangjai zugtak.

*

Özv. gróf Bethlen Sándorné szül. báró Bánffy Josefa mint anya; gr. Bethlen Karolina, gr. Nemes Jánosné szül. gr. Bethlen Polixena, gr. Zedtwitz Ferencné szül. gróf Bethlen Oliva mint testvérek; özv. gr. Bethlen Andrásné szül. Mocsonyi Livia és özv. gróf Bethlen Gergelyné s.ül. Antos Klára mint sógornők a maguk és számos rokonság nevében megszororodott szívvél tudatják, hogy *bethleni gróf Bethlen László* nyug. m. kir. gárda- és huszár-örnagyz az ezüst jubileumi udvari-érem, a jubileumi emlék-érem és III. oszt. katonai tiszti szolgálati jelvény tulajdonosa, a belga Lipót- és a szerb királyi IV. oszt. Takova-rend lovagja élete 48-ik évében, hosszas szenvedés után jobb hazába költözött. A boldogult hült tetemei f. év szeptember 22-én 3 órakor fognak Bethlenben az ev. ref. egyház szertartása szerint a családi sikertbe örök nyugalomra helyeztetni. Bpest, 1900. é. szept. hó 19-én. Áldás, béke poraira.

*

Losonczy *Farkas* Béla gyógyszerész meghalt.

Gazdaság.

Mennyiben előnyös az őszi szántás?

A őszi szántás féltrágyázással felér, így szól a közmondás s tényleg nincs más, a melylyel a talajt jobban lazítani, porhanyítani lehetne, mely a beéredettséget tökéletesebben létrehozna, mint az őszi szántás.

Az őszi szántás előnyei röviden a következőkben foglalhatók össze.

1) a levegőnek és nedvességnek utat nyitván, ezáltal a meleg és hidegnek, a szárazság és nedvességnek a talajra gyakorolt kedvező hatása fokozódik, a talajban az el-mállás következtében és a légköri csapadékok által az oldható növényi tápanyagok mennyisége fokozódik.

2) A gyomok kiirtatnak.

3) a káros rovarok és azok álcaái a felszínre kerülén, nagyobb részt elpusztulnak.

4) A mély őszi szántás tavasszal a vető szántást pótolja, ez által meggyorjűk:

a) hogy tavasszal nem kell vetőre szántani, mi az összehalmozódó sok munka mellett nagy előny;

b) a vetést — kész lévén talajunk — tetszés szerint korábban vagy későbbben végezzük;

c) elkerüljük a vadrepce és mustár felburjánzását, mely tapasztalat szerint főleg a tavasszal szántott földeken szaporodik el;

d) a vetéseinkre annyira szükséges téli nedvességet jobban konzerváljuk.

Ezekkel azonban az őszi szántás előnyeinek még nincs vége. Az által, hogy a szántást egyenetlenségekben osztjuk meg, az iga erőt jobban kihasználjuk. A műtrágyát a talajjal tökéletesebben keverhetjük, mi főleg a káminálit kiválon fontos, ezek értékes alkotó részeit abszorbeáljuk, s ezek kimosásától nincs mit félni s a növény tavasszal, amint megindul, azonnal fölveheti.

Ahol tavaszi gabonát akarnak lóherrel vagy más pillangós növényvel vetni, vagy a hol a tavaszi gabona valamely földrgyálul szánt tarlónövény és ezt ismét bur-

gonya vagy répa követi, ott a szuperfoszfát és a káinit alkalmazása igen ajánlatos.

A káli és foszforsav trágya ugyszólván minden növény alá szükséges és ki is fizeti magát, s ezt leghelyesebben ugy alkalmazzuk, hogy őszi szántás előtt felszórjuk s utánna mélyen megsántjuk a talajt, a téli nedvesség azután feloldja és elosztja a trágyát, azzal a talaj minden része átvődik s tavasszal a fejlődő növénynek rendelkezésére áll.

Chilisalétromot azonban nem szabad ősszel elszántani, ez legezelszerűben tavasszal adható.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

A néppárt akciója.

Budapest, szept. 21.

A néppárt szept. 29-én délelőtt fél 12 órakor Osdolán népgyűlést tart, melyen beszédeket mondanak dr. Major Ferencz, Molnár János és Kálmán Károly országos képviselők. Másnap, szeptember 30-án délelőtt 11 órakor Pá-kán lesz népgyűlése a néppártnak. Beszédeket mondanak ifj. Zichy János gróf, Buzáth Ferencz és Farkas József orsz. képviselők.

Gazdasági kiállítások Szegeden.

Szeged, szept. 21.

A szegedi gazdasági egyesületnek két nagy kiállítása lesz most egymásután. Az egyik, a melyik holnapután, szept. 22-én nyílik meg nagy ünnepséggel, állatkiállítás lesz, összesen nyolcz jutalomdíjjal. Szeptember 30-án nyílik meg a szőlő és gyümölcs kiállítás, a melyre rendkívül sok kiállító jelentkezett.

Lelkészek a gazdasági haladásért.

Ungvárról jelentik lapunknak, hogy Darányi földmívelésügyi miniszter megbizta Nitsmann Jenő gazdasági szaktanárt, hogy az ottani gör. kath. szemnáriumban a gazdaságtant adja elő. Értesülése szerint Sárospatakon a ref. theologia Abonyi Károly, Eperjesen Szemere Márton, Szamosujvárott pedig a papnöveldeben Zehrenstheil Frigyes szaktanárok látják el az oktatást, melynek az a célja, hogy a leendő lelkesek működési helyükön jövendőben a gazdasági haladás előharcosai legyenek.

Papirgyár Sz.-Udvarhely.

Sz.-Udvarhely, szept. 21.

A Hollaky főispán elnöklésével megtartott iparos értekezleten az a helyes óhajítás nyilvánult, hogy miután a magyar papirgyárak most sem bírnak elegendő papírt szállítani, másfelől a papirgyártás a székelyföld százados fenyeveseinek értékesítése által hatalmas lendületet venne és a székely kamara kimutatta, hogy 40.000 wagon rongy pusztul el évenként hazánkban felhasználatlanul, szükséges volna Sz.-Udvarhelyt papirgyárt állítani fel. Ez iránt felírnak a kereskedelmi miniszterhez is.

A ki a királyba szerelmes.

Budapest, szept. 12.

Esztorgomban egy Batthyányi Ilona nevű leány levelet irt a király-ak, bevallván, hogy szereti őt. Neki nem kell sok, naponta 6 korona elég. A kabinetiroda leküldte a levelet a megyéhez. A leányt kihallgatták, aztán a Lipótmizei tébolydába vitték.

Látogatás az érseknél.

Budapest, szept. 21.

Egerből sürgönyzik, hogy Horánszky Nándor és több előkelő politikus látogatást tettek az egri érseknél. A látogatás potitikai jellegű.

A főispán jubileuma.

Budapest, szept. 21.

Beniczky Ferencz, Pestvármegye főispánjának 10 éves jubileumára nagyban folytak az előkészületek. A november 14-iki ünnepségek végleges programját az október 8-iki közgyűlésen állapítják meg. Már eddig is több vidéki város elhatározta az ünnepségeken való részvételét, többek közt Újpest község előjárósága is, mely egy remekmivű diszkardot nyujt át az ünnepelt főispánnak. A főispán jubileumát felhasználják arra is, hogy nejét, Beniczki Bajza Lenkét, a kitűnő írónót óvációkban részesítsék.

A sah Bécsben.

Budapest, szept. 21.

A persa sah tegnap délután há-

romnegyed 6 órakor Bécsbe érkezett. A pályaudvaron a sah fogadására megjelent a király is. A sah megérkezésekor a zenekar a persa Hymnuszt játszotta. Óriási néptömeg között vonult be a sah a királylyal egy kocsin a Burgha.

A sah üdvözlétére Bécsbe utaztak Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács pénzügyminiszter, Hegedüs kereskedelemügyi miniszter és gróf Széchenyi Manó a király személye körüli miniszter.

A kínai forradalom.

London, szept. 20.

A Reuter-ügynökség jelenté Taku-ból mai kelettel: A szövetségesek ma reggel megtámadták a paitangi erődöket. Az ágyuzás, mely igen heves, egyre tart.

Sanghai, szept. 29.

Li-Hung-Csang hir szerint tegnap este Taku elé érkezett. A Vusunge-erődök lobogóját 19 ágyulövessel üdvözölték. Az idegen hadihajók nem vettek részt az üdvözlésben. Sheng táviróigazgató nem utazott el Li-Hung-Csanggal, hanem még itt van.

Szerencsétlenség.

Dux, szept. 21.

A „Frisch Glück”-tárnában a munkához leszállott 83 emker közül valószínűleg 40-en odavesztek. Hat ember eltűnt és valószínűleg halott. 28 sérteletlenül kijött, 9 embert, a kik sérüléseket szenvedtek, kihoztak. de felgyógyulásukhoz kevés a remény. A mentési munkálatok folynak.

Pestis.

Glasgow, szept. 21.

Eddig itt 21 valóságos pestis eset és három pestisgyanus megbetegedés fordult elő. 109 ember orvosi megfigyelés alatt áll.

Székely fiuk Transwalban.

Budapest, szept. 21.

Kilencz székely asztalos fiu Transwalba indult, de csak Bombayb értek, ahol Telléry hazánkfia nagy műhelyt nyitott nekik.

A perzsa sah az iparcsarnokban.

Budapest, szept. 21.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter intézkedése folytán a perzsa sah alkalmat fog találni, hogy megismerje a legérdekesebb magyar különlegességeket. A m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatósága ugyanis az állandó kiállításon be fogja ugyan mutatni a magyar ipari termelés miniatúr összképét is, de a perzsa uralkodót, a ki a párisi világkiállításból érkezik, hihetőleg jobban fogják érdekelni azok a magyar specialitások, melyeknek az ósházára emlékeztető motívumai mindenfelé anyai tetszést arattak. Az iparcsarnok középső hajójában csinos sálrakban gulaszzerűleg felállítva rendezik most.

Lakatos Aladár min. tanácsos igazgató személyes vezetése alatt, a kalotaszegi varrottasokat, a felvidéki himzéseket, a paraszt-majolikákat, a magyar ötvösség néhány remekét, az új találmányu magyar zománcokat stb. feléket. A zendezési munkák miatt a közönség most nem igen látogathatja ugyan az állandó kiállítást, de kárpótlásul az intézett igazgatósága, a sah részre rendezett kiállítás, a magos vendég távozása után több napon át bocsatja a közönség rendelkezésére.

Köllő Miklós temetése.

Bpest, szept. 21.

Köllő Miklóst tegnap délután temették a kerepesi temető halottas házából nagy pompával. A temetésen képviselve volt a magyar képzőművészeti társulat, a képzőművészek egyesülete és számos kulturintézet.

Tanulók Párisban.

Budapest, szept. 21.

A magyar tanulók 29-én indulnak Párisba. Jelentkezések még elfogadatlaknak 22-ikéig.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lapfőlapadonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.)*

Nyilatkozat.

Az „Ujság” szeptember 20-iki számában „verekedő hóstátiak” czím alatt megjelent közlemény szemem szedett valótlanságokat tartalmaz. Szabó Józsefnek hazugságai, melylyel nevezett lapot felülítette, nem hitelt, hanem megvótást érdemelnek.

Sz. 4364 - 1900.

927. 1-3.

Árlejtési hirdetés.

A „Károlina“ országos kórház, kapcsolatos tankorodák, szülőintézet és elmekegyoroda részére 1901 évi január hó 1-től december hó 31-éig szükséges körülbelül 160 vagon elsőrendű darabos kőszén, 140 vagon elsőrendű rostált akna-kőszén s 10 vagon elsőrendű bányá vagy gáz-kocsz szállítása után leendő biztosítása végett folyó évi október hó 12-én déli 12 óráig terjedő zárhatáridővel nyilvános árlejtési hirdetetik.

Vállalkozni kívánók felhívatalnak, hogy írásbeli zárt lepecsételt, magyar nyelven szerkesztett egy koronás bélyeggel ellátott ajánlataikat 5 százalékos bányapénz csatolásával fennírt határidőig hozzam annyiival is inkább adják be, mert a később érkezők nem fognak figyelembe vétetni.

A részletes feltételek a kórház gondnoki irodájában (új kórház) a hivatalos órák alatt megtekinthetők s lemásolhatók.

Kolozsvárt, 1900 szeptember hó 19-én

A „Károlina“ országos kórház igazgatója.

Dr. Engel Gábor.

Sz. 3981—900 tkvi.

921. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy ügyvéd Sipos Gábornak néhai Kimpján Gavrilla a Getini hagyaték végrehajtást szenvedő elleni 339 kor. 88 fill. tőketöbblet és járul. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a Kolozsvár-vidéki kir. járásbírósgy. területén levő Magyar-Fodorháza községben és határán fekvő következő ingatlanokra és birtokjuttatásokra és pedig a) a m.-fodorházi 121. tjkvben A I. 1—4. rend. 6—12, 14—22 rend. 203, 209, 405-2, 406-2, 499-2, 563-2, 829-2, 881-2, 882-2, 903-2, 904-2, 1055-2, 1317-2, 1348-2, 1552-2, 1596-2, 1713-2, 1777-2, 1785-2, 1807-2, 1824-2, 1841-2, 1875-2, 1885-2, 1967-2, 1968-2 hrszámú jóságstestből végrehajtást szenvedő néhai Kimpján Gavrillát a Getini illető felerészbeni jutalékára 435 korona becsértékben, b) a m.-fodorházi 121. tjkvben 10. tjkvben 268 tjkvbe jutalek vevő Csúpej Jakab lui Gavrilla és végrehajtást szenvedő egyenlő arányban tulajdonul átjegyztet A + 1. rd. 1582-2 hrszámú egész ingatlanra a végrehajtási törv. 156. §-a alkalmazásával 4 korona becsértékben, c) a m.-fodorházi 267. tjkvben Dávid Juon jutalekvevő és végrehajtást szenvedő egyenlő arányban tulajdonul átjegyztet A + 1. rend. 790-2, 791-2 hr. számú egész ingatlanra a végr. törv. 156. §-a alkalmazásával 218 korona becsértékben és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900 évi október hó 19. napján délelőtt 10 órakor Magyar-Fodorháza községbíránál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10 százalékos bányapénzzel készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban, vagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bányapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsszolgáltatni.

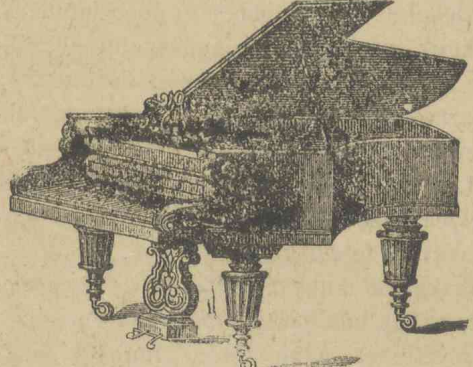
Kolozsvárt, 1900 évi június hó 19-én. A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Csizsér Károly,
kir. tszéki bíró.

TRISKA J. KOLOZSVÁRT.

Ajánlja Sétater-utca 12. szám alatt levő

● zongora, harmonium és cimbalom ●

Schunda-féle oximbalomok 80 fttól 300 fttig igen nagy választékban és gyári áron kaphatók.

A zongora-hangolásokot a cég alkalmazottja a legpontosabban eszközli.

Szíves pártfogást kér
897.3—10.

TRISKA J.

M. KEGYETEM VEGYTANI INTÉZETE

A KRISTÁLY

SZTE. LUKÁCSFÜRDŐI HEVIFORRÁS

nagy mélységből fakadó
állandó összetételű, igen
tisztá calcium magnesium
hydrocarbonatos

Ásványviznek

minősítendő.

Kolozsvárt kapható: Benke Dezső, Papp Ernő, Blédi József, Bréver János, Moldován József, Péterfy Mór, Voith Péter, Voith Tivadar, Béni István, Steinberger Lajos, Marusan Bogdán, Jenei Lajos, ifj. Graf Lőrincz, Schuller Lajos, Adler Sámuel, Fuhrman Károly, Burger Frigyes, Boskovics József, Zsilinszky Antal, ifj. Pere István, Goldmann Bernát, Kovács Károly, Jakobi Lajos, Kónya Sándor és Kolb Adolf kereskedéseiben.

Nagy raktár szőnyeg, paplan, pokrócz és mátraczbán!
Hazai gyártmányú pamut-vásznak és himzések. Cocos futószo-
nyeg minden szélességben.

Sárga Kristóf

fehérenmű és vászon
raktára

Kolozsvárt, Belközép- (Deák Ferencz) utca 3. sz.

Dus választék divatos férfi- és női ingek-, mindenféle szabású alsó nadrágok-, legújabb gallérok, kélzélők és nyakkendőkben,
Valódi francia fehér- és színes lenbatsit zsebkendők.

Ferdinánd Richter-féle Rumburgi-, Creás-, Irlandi- és Hollandi lenvásznak Francia-, sátn-, creton-, oxford- és madapolan- ingsszövetek és ingbetétekben állandó nagy raktár.

Ujonszülötték részére garnitúrák, paplanok és kocsitak-
rók. Uj szerkeztű esernyők, színes és fekete harisnyák, kez-
tyűk, nadrágtartók, kélzélőgombok, melltyűk stb.

Legnagyobb választék mindennemű szőnyegekben.

Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt min-
denféle fehérenműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó
összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik. 809. 10—10.

Valódi késmárki lendámászt asztalnemű 25 százalékkal
gyári áron alól kapható! Csapke, Tunis, Chemil és szeb-
függönyök. Gobelin asztal és ággyterítők.

Elegáns uri lakás 3 parkettes- szoba, konyha

vízvezetékek s kamara, október 1-étől esetleg
november hó 15-étől 320 ftrért kiadó
Nagyhid-utca 12. sz.

Értekezhetni Girsik Gyulával. 930. 1—3

UJ!

Bor és Söracsarnok.

Belközép-utca 20. sz.

A Kolozsvári Casino földszinti éttermét
minden kényelemmel berendeztem.

Étkezésre előfizetést jutányos árak
mellett elfogadok.

Olcsó étlap.

Valódi jó hegyi borok! Jó magyar
konyha!

Szolid és pontos kiszolgálás!

N. é. közönség szíves pártfogásáért csd

Szabó Gyula,

vendéglős.

845. 0—00.

Világ-Panoráma

elsőrangú műkiállítás!

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1a. sz. alatt

Szeptember 16—22-ig.

A festői Abbazia, Volosca, Castua stb.

Minden vasárnap új sorozatok!!

A Világ-Panoráma nyitva van mindennap reggel
9 órától déli fél 1 óráig és délután fél 2 órától esti 10
óráig.

Belépti díjak: Felnőtteknek 20 kr. Tanulók, gyer-
meknek és katonák (örmeztől lefelé) számára 10 kr.

Kiváló tisztelettel

740. 30—0,

az igazgatóság.

A Külmonostor-utczában

egy erkélyes új épületnek első emeleti lakrésze,
mely áll 5 szobából, konyha, kamara és fürdő-
szobából, az idetartozó pince és nagy kiterjedésű
gyümölcsös kerttel és istállóval együtt folyó évi
október 1-től kezdődőleg előnyös feltételek
mellett bérbe kiadó.

Értekezhetni a róm. kath. Status irodában
Szentpéteri Jánosnál. 926. 2—3.

Legszebb, legkényelmesebb, legolcsóbb

Társas-utazás Párisba

a világiállítás megtekintésére,

a magyar tanulók-utazása

Párisba.

Indulás: Szeptember 22-én, külön vonat-
tal. Egy nap és éjjel pihenő Münchenben, vissza-
uton Zürichben. Hét nap Párisban. Utközben is
minden igényt kielégítő teljes ellátás. Elegáns
szállodák. Szabad belépés a kiállítás területére.
Kirándulás Versaillesbe stb. stb.

Összes költségek III. osztályban 115 ftr 50
kr. II. osztályban 145 ftr 50 kr. I. osztályban
185 ftr 50 kr.

Jelentkezéseket elfogad

Budapest, Zöldfa-utca 27. I.

Propper N. János

814. 2—x

igazgató.

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában, Kolozsvárt.

Hirdetések

a legolcsóbb árban

= felvételnek e lap kiadóhivatalában!! =

„GLOBUS“ hirlapelőfizetési és kézbesítési vállalat

Mátyás király-tér 20. szám.

A hirlapolvasó közönség szíves figyelmébe!

A GLOBUS

elfogad előfizetéseket a világ összes lapjaira és folyóirataira az eredeti elő-
fizetési árakban.

A GLOBUS

napilapokat a vonatkozó érkezése után 10—20 perc alatt kézbesít saját hirlapszállító-
kocsiján, még a legtovább lakó előfizetőknek is.

A GLOBUS

hirdetéseket közvetít valamennyi lapba.

917. 2—10

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!

KOZEL F. JÓZSEF

kályharaktárban

Kolozsvárt, Unio-utca 20. sz.

(Redouttal szemben)

állandóan 300—400 darab kályha kész-
telben van, melyek egy szűcség mint
minőség tekintetében felülmúlhatlanok
s az eddig teljesített nagyobb megbi-
zások teljes biztosítékot nyújtanak arra,
hogy a nagyközönség további megbi-
zása is ép úgy mint azelőtt a legna-
gyobb szaktudomány és pontosság mel-
lett fog eszközölni.

HEVESI JÓZSEF

műasztalos

Gyár-utca 8. szám.

elvállal mindenféle asztalos

munkát és fapadokat.

Nagy raktár tart:

kitűnő minőségű, gőzben

száritott

Parkettekből!

Telefon 136.

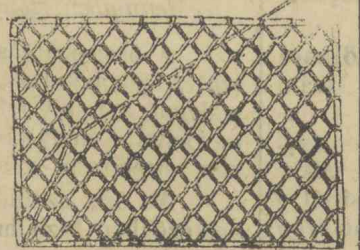
„Municipia“

kiadóhivatala az összes községi
és közigazgatási nyomtatványok,
könyv-, papír- és irodaszerek
legnagyobb raktára Budapest,
VII. Kerepesi-ut 12. szám. Nagy
képes árjegyzék kívánatra ingyen
és bérmentve.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II.
helyre kedvező feltételekkel
nyerhető. Fölvilágosítást ad szí-
veségből Gerő A. volt tkptári
igazgató Budapest VII. Nefelejts-
utca 8. szám.

Jó munkáért kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi
sodronyszővel
fonat- és szitáru gyára Kolozsvárt
Torda-utca.

Eisele József

réz-, ércmű- és gőzkazán-gyár
Budapest,
V., Külső Váci-ut 138.

A m. kir. posta és távirda igaz-
gatóság rendes szállítója

Gergely Kálmán

kocsigyártó Kolozsvárt, kultorda
utca 27. szám. Uj kocsik
készletben.

A résztvevő kiállításokon arany érmek- és ok-
levelekkel kitüntetve.

UDVARI ÉS TÁRSA

törv. bejegyzett kocsigyártó Kolozsvárt, Híd-fő-utca
(Zöldfa vendéglő mellett.)

Raktáron tart kész kocsikat választékban. Kocsi-
javításokat és rendeléseket pontosan, kívánat
szerint teljesít.

Legjobb ekék

és gazdasági gépek készítő-
telepe

SIMONFFY ISTVÁN

gépgyára és vasöntődéje Külső-
Torda-utca

A legjobb hust

Benigni Sámuel

fővárosi üzletben
lehet kapni, a hol mindennemű
fűstölt hus is kapható! Postai
megrendelés azonnal teljesítettik.

Magyar fém- és lámpaár-
gyár r. t. Petroleum-lámpák,
légszusz és villanyvilágítási tes-
tek, mindenféle fémdiszimulicz-
kek stb. Raktár: Kolozsvárt,
Wesseleny-u. 20.

Kitűnőnek

bizonyult erős cement-falakak,
menyezetekek és folyosó bolto-
zókat készít

Ifj. BERTA MIHÁLY

szobrász- és gipszöntő.

Van szerencsém a nagyérdemű

közönség tudomására hozni, hogy
Unio-utca 10. sz. a. levő cipé-
pész üzletben megrendelőim
csupán hóni készítettű cipész-
munkát találhatnak, melyek egy
minőség mint kivétel tekintet-
ben a külföldiekkel versenyké-
pesek, s a legkényesebb igény-
nyeket is kielégítendik.

Lengyel Károly

cipész.

Pollák Samu

aszfalt és cementipar vál-
lalata, cementlemez és mű-
kőgyára

Kolozsvar.

A Magyar Keramiai gyár

részv. társ. Budapest. Iroda
VIII. József-körút 14. Telefon:
52—74. Gyári: X. Kőbánya,
Óhegy. Telefon 53—09. Ajánlja
Rost Ottó mérnök és a keramit
feltalálójának személyes veze-
tése mellett gyártott, koci ut,
járda- és udvarok burkolására
kitűnőnek elismert heramit kö-
veit és keramit lapjait.

Legjobb jégkütők

10 fttól 200 fttig

nálam kaphatók, valódi helyi

ipar!!!

Arjegyzékkel díjtalanul szolgálók.

Seemann J.

N.-malom-utca.

Minden háziasszony

szíves figyelmébe: „Stella“ li-
noleum szobapadlómat felülmul
minden e célra eddig használt
festéket, hígsgátnál fogva a leg-
takarékosabb, színe tartós és el-
lentálló. Kapható minden helyi
fűszer és vaskereskedésben. —
„Stella“ vegyszeti gyár Le-

Magyar vitorla-vászon- és

kender-gyár Salzmann és

Társ Budapest, V., Nádor-

utca 20. Nyers- és vízmentes-

ponyvák, zsákok, vatirvaszon stb.

Csak nagyban.

A Népbank részvénytárs-

ság Kolozsvárt

Deák Ferencz-utca (ezelőtt

Belközép-u.) 37. sz. alatt (Kor-

buly-ház) olcsó jelzálog és vál-

tókölcsönöket nyújt és betéti

re 5 1/2 százalékos kama-

tot ad.

Telefon: 339.

